

Istraživački pristup nastanku slikovnice " Klaunesa i snagator " u Dječjoj knjižnici Marina Držića

Tanković, Romana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:675170>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

ROMANA TANKOVIĆ
ZAVRŠNI RAD

Zagreb, srpanj 2021.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ U PETRINJI**

ZAVRŠNI RAD

Ime i prezime pristupnika: Romana Tanković

TEMA ZAVRŠNOG RADA: Istraživački pristup nastanku slikovnice
"Klaunesa i snagator" u Dječjoj knjižnici Marina Držića

MENTOR: prof.dr.sc, Diana Zalar

Izjava o izvornosti završnog rada

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jana', written in a cursive style.

(vlastoručni potpis studenta)

SAŽETAK

Slikovnica je medij koji ima veliki utjecaj u razvoju dječje ljubavi prema knjizi i čitanju. Godina 2021. proglašena je Godinom čitanja. Potaknuta time, izradila sam u dogovoru s mentoricom prof. dr. sc. Dianom Zalar slikovnicu „Klaunesa i snagator“ i realizirala niz drugih sadržaja vezanih uz slikovnicu (virtualnih, igraoničkih, izložbenih) koji su privukli veliki broj djece da slikovnicu pročitaju. Ilustracije u slikovnici su fotografije kaširanih lutaka „javajki“ smještenih u realne prostore, čime sam povezala namjenu slikovnice sa sadržajima kolegija iz dječje književnosti i lutkarstva. Slikovnica je tiskana u vlastitoj nakladi i od veljače 2021. nalazi se na policama narodnih knjižnica diljem Hrvatske. Za promociju slikovnice „Klaunesa i snagator“ snimljena je i virtualna pričaonica u sklopu ciklusa „Verkova virtualna pričaonica“ Dječje knjižnice Marina Držića. Uvećane fotografije ilustracija slikovnice poslužile su za putujuću izložbu koja se još uvijek odvija u različitim prostorima dječjih odjela Knjižnica grada Zagreba, kao dodatna promocija slikovnice. Kroz likove koje djeca ne susreću često u svakodnevnom životu (likovi iz naslova i njihovi ljubimci psi i papiga), govori o važnosti dobre inicijative i čitanju koje može promijeniti život

Ključne riječi: Slikovnica, lutke, virtualna pričaonica, izložba, knjižnica

Picture books is a medium that has a great influence on the development of children's love for books and reading. The year 2021 has been declared the Year of Reading. Encouraged by this, and in agreement with the mentor prof. Diana Zalar I created the picture book "Miss Clown and the strongman" and the realization of a number of other pieces of content related to it (virtual storytelling, a playroom, an exhibition) that attracted a large number of children to read the picture book. The illustrations in the picture book are photographs of laminated "Javanese" dolls placed in real spaces. which connected the purpose of the picture book with the contents of the course in children's literature and puppetry. The picture book was printed in its own edition and since February 2021 it has been on the shelves of public libraries throughout Croatia. Promotion for the picturebook "Miss Clown and the strongman" was a recorded virtual storytelling as part of the "Verk's Virtual Storytelling" cycle of the Marin Držić Children's Library. As an additional promotion for the picture book, enlarged photographs of the picture book illustrations serve as a traveling exhibition that is still taking place at various children's departments of the Zagreb City Libraries. Through characters that children seldom encounter in their everyday lives (the characters in the title and their pet puppy and parrot), the story talks about the importance of a good initiative and reading that can change one's way of thinking.

Keywords: Picture book, puppets, virtual storytelling, exhibition, library

Sadržaj

1. UVOD	6
2. SLIKOVNICA	6
2.1. VAŽNOST ILUSTRACIJE I AUTORSKA SLIKOVNICA	7
3. PROCES NASTANKA SLIKOVNICE.....	9
3.1. IZRADA LUTAKA.....	9
3.2. PROCES IZRADE TIJELA	12
3.3. PROCES IZRADE ŠAKA	14
3.4. IZRADA KOSTIMA	14
3.5. PROCES IZRADE PAPIGE PATRICIJE I JAZAVČARA JURICE	15
4. NASTAJANJE PRIČE.....	17
5. OBLIKOVANJE KONCEPTA SLIKOVNICE	17
5.1. SINOPSIS	17
5.2. PRIČA	18
5.3. GRAFIČKO OBLIKOVANJE I TIPOGRAFIJA.....	18
5.4. DIZAJN KORICA I NASLOVNE STRANICE.....	18
5.5. CILJ SLIKOVNICE	18
5.6. TISAK	19
6. PROMOCIJA SLIKOVNICE	19
6.1. VIRTUALNA PRIČAONICA.....	19
7. ZAKLJUČAK	27
8. LITERATURA.....	28

1. UVOD

Ovaj završni rad predstavlja opis izrade slikovnice „Klaunesa i snagator”, počevši od samog pojma slikovnice i njene uloge u dječjoj književnosti, važnosti ilustracija u slikovnici, današnjega statusa autorske slikovnice u Hrvatskoj, ideje o izradi lutaka, procesa nastajanja lutaka te o „traženju” priče koja će biti u skladu s ilustracijama. Slijedi opis razvijanja dodatne promocije slikovnice putem virtualne pričaonice i putujuće izložbe.

Sve je započelo od zamisli kako vizualno obogatiti lutkarsku predstavu, kako stvoriti lutku koja će plijeniti pažnju i ekspresivnošću „na prvu” odavati crte svog karaktera i dijete neodoljivo privući u priču jer mogli bismo reći da lutkarska predstava i jest živa trodimenzionalna slikovnica. Takvo promišljanje je dovelo do razrade ideje i izrade prvog lika - nesvakidašnje i neobične klaunese i dalo je smjernicu za izradu ostalih likova. Priča je proizašla iz likova koji kao da su svojom osebjanošću sami ispričali svoju priču, a ja sam ju samo uobličila i izradila slikovnicu koja je za ilustracije koristila fotografije izrađenih kaširanih lutaka u realnom prostoru.

Priča koja je nastala neuobičajenim redoslijedom dakle nakon izrade lutaka, težeći za jednostavnošću i razumljivošću navodi na promišljanje o različitostima i kako je ponekad teško „slijediti svoj san”. Sve završava u vedrom tonu u toplom ozračju knjižnice gdje su protagonisti priče našli svoj smisao i utočište.

2. SLIKOVNICA

„Dijete je osnovna svrha postojanja slikovnice. Njemu je potrebna slikovnica koja će biti u skladu s njegovim potrebama i iskustvom, pratiti i podupirati njegov razvoj, odgovoriti na njegove trenutne, ali i specifične potrebe i interese.“ (I. Martinković, I. Stričević, 2011:58)

Crnković Stjepko i Dubravka Težak u svom djelu Povijest hrvatske dječje književnosti : od početka do 1955. godine navode da slikovnica nije čista književna vrsta nego kombinacija likovnog i književnog izraza. S jedne strane je to prednost, a s druge strane mana jer slikovnica u izražajnom pogledu podliježe mnogim zahtjevima s obzirom na tekst i sliku kao i na scenarističku domišljatost.

Slikovnica, kao prva knjiga s kojom djeca rane i predškolske dobi dolaze u doticaj, svakodnevno razveseljava i zabavlja veliki broj djece i pomaže im da bolje razumiju svijet oko sebe.

Gotovo svaku slikovnicu možemo nazvati „problemskom”, putem koje možemo kao društvo neosjetno prenijeti poželjne vrijednosti kao što su suosjećanje, odgovornost, pravednost itd.

„Mislim da se svaka dobra slikovnica može shvatiti problemski. U svakoj ima zanimljivih životnih pitanja, pa nastala ona prije koje stoljeće ili sasvim nedavno. Dobra slikovnica nastaje ozbiljnim i dugotrajnim radom.“ (D. Zalar, 2002:5)

2.1.VAŽNOST ILUSTRACIJE I AUTORSKA SLIKOVNICA

„ Autorska slikovnica nešto je u čemu ilustrator može najbolje izraziti svu svoju kreativnu energiju i talent. Nema nikakvih kompromisa. I svaki svoj osjećaj i svaku životnu fazu izraziš kroz tekst i sliku. Neki možda izražavaju radosnije trenutke, neki tužnije, ali sa svakom autorskom slikovnicom možeš reći: - E, to sam ja, onakva kakva jesam.“

(A. Petrlik Huseinović, 2015.)

Osnovna razlika između slikovnice i ostalih vrsta književnosti za djecu je ta da je u slikovnici ipak najbitiniji slikovni dojam, umjetnički vrijedne ilustracije imaju i dodatnu ulogu pobuđivanja smisla za estetiku i razvijanja kreativnosti posebno u djece rane i predškolske dobi.

Posljednjih godina je na hrvatskom tržištu u ponudi povećan broj umjetnički vrijednih autorskih slikovnica, u kojima su ilustrator i pisac jedna osoba. Posebno sam se osvrnula na taj trend jer sam se i sama našla u toj zahtjevnoj ulozi. Mislim da je put do malih čitatelja poprilično otežan jer iako struka prepoznaje da takve slikovnice, a posebno one visokih umjetničkih dosega trebaju naći put do šireg kruga čitatelja, čini mi se da tome nije tako. Nalazim da je problem što djeca do slikovnica dolaze posredstvom roditelja ili neke druge odrasle osobe. Roditeljima i ostalim odraslima često je teško odabrati kvalitetnu slikovnicu. Uzrok je nedostatak poznavanja faza u razvoju djeteta i nepoznavanja dobre literature namijenjene djeci.

„Bilo da smo ih doživljavali osobno ili nam ih je pričala nona ispod smokve ili otac uz pomoć svjetala i sjena na zidu ili smo maštali o njima uz prekrasne ilustracije – bajkovite priče i pjesme često su upletene u naše najintimnije trenutke“.

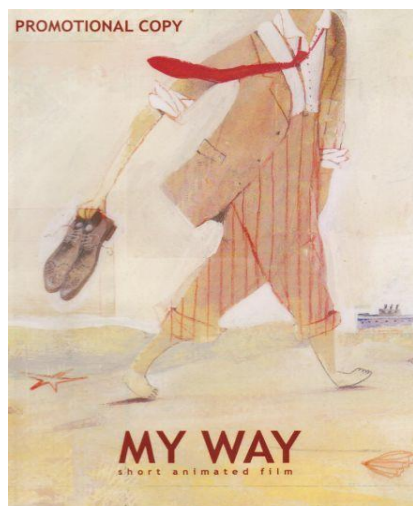
(D. Zalar, 2014:515)

Smatram vrijednim spomenuti sljedeće naše autore:

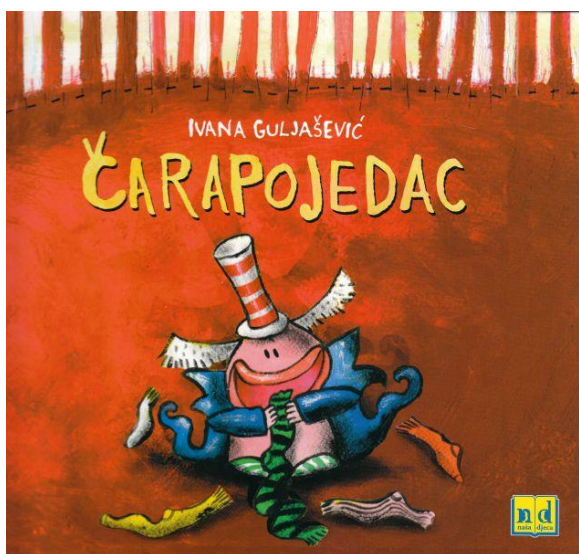
Manuela Vladić-Maštruko, Vjekoslav Vojo Radoičić, Stanislav Marijanović, Pika Vončina, Svjetlan Junaković, Ivana Guljašević su ostvarili upravo ono što se od autorskih slikovnica i očekuje, harmoniju između ilustracije i teksta, uz posebnu i istodobno djeci privlačnu ilustraciju.

Emilija u zemlji kotača / [tekst, ilustracije] Pika Vončina

Moj put : priča o cipelama / [tekst, ilustracije] Svjetlan Junaković

Čarapojedac / [tekst, ilustracije] Ivana Guljašević Kuman

3.PROCES NASTANKA SLIKOVNICE

3.1. IZRADA LUTAKA

Početno promišljanje i razrada zamisli prije samog dizajniranja likova, kojom sam definirala osobnost i karakter lutaka, bila mi je najvažnija smjernica za fizičko oblikovanje. Odlučila sam se za tehniku kaširanja na prethodno napravljenom kalupu od glinamola i plastelina jer taj način ostavlja dovoljno slobode da se mogu uspješno prenijeti vanjska obilježja željenog karaktera i osobnosti.

Karakter se može definirati kao skup moralnih i mentalnih kvaliteta, zatim osobnih uvjerenja i predstavlja našu „nutrinu“ tj. upravo ono što jesmo. Proces definiranja lutaka je tekao s namjerom da se oblikovanjem lika sa svim specifičnim fizičkim obilježjima prikaže i sam karakter, tko taj lik zapravo jest, koji su njegovi stavovi, uvjerenja.

Klaunesa Kornelija je zamišljena kao ženski lik topla osmjeha i velikih sjetnih očiju koja slijedi svoj veliki životni san – da nastupa u cirkusu. Odjevena u prozirnu, romantičnu haljinicu odaje dojam krhkosti, ali zapravo je odlučna i usmjerena ka ostvarenju svog cilja. Istovremeno suosjećajna i pomaže u nevolji svima koje susreće na svom putu.

Slika 1: Početna skica Klaunese

Slika 2: Potreban materijal: stiropor i glinamol

Slika 3: Izrađen kalup od glinamola

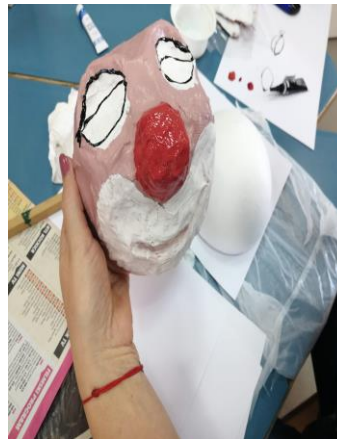

Slika 4: Kaširanje glave

Nakon kaširanja najprije sam nanijela bijelu temeljnu boju, zatim sam upotrijebila akrilnu boju, kao boju lica i ruku. Onda sam bijelom temperom obojala područje oko usta i očiju, crvenom bojom nos i usta, konturnom bojom obrise očiju, kapaka, trepavica i obrva i plavom bojom kapke i oči. Ocrtavanje i bojanje očiju je bio složen posao, Kornelijine oči su trebale zaista biti „ogledalo duše“ i pritom sam bila zabrinuta da u potpunosti neću uspjeti. Za završni sloj koristila sam bezbojni lak.

Slika 5: Bojanje temeljnom i akrilnom bojom

Slika 6: Ocrtavanje kontura očiju

Slika 7: Konačni izgled Kornelijinog lica

Isti postupak sam koristila i prilikom izrade lica snagatora Silvija koji je osmišljen kao neshvaćeni nježni div, meka srca. Snagator je nesretan jer ljudi imaju predrasude prema njemu zbog

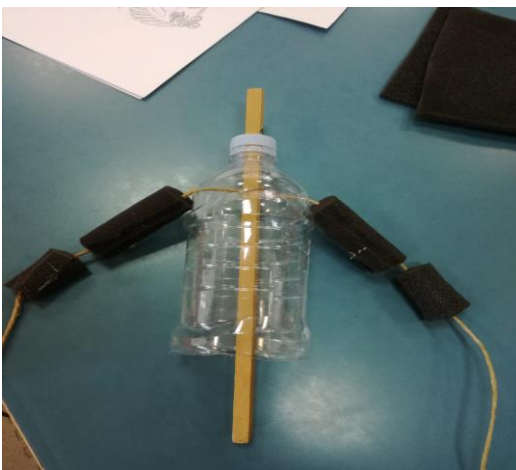
njegove grube vanjšine smatraju ga nasilnim, a on zapravo voli knjige i čitanje, druženje s djecom i šetnje po parku.

Slika 8: Proces izrade i bojanja lica snagatora Silvija

3.2.PROCES IZRADE TIJELA

Za izradu tijela klunese i snagatora upotrijebila sam plastičnu bocu zajedno s čepom. Na čepu sam napravila otvor taman toliki da se glava može okretati, a da štap ne propada. Kolut od stiropora je poslužio kao prsten oko čepa za lakše učvršćivanje kostima. Skalpelom sam odsjekla dno i probušila dvije rupe sa strane kroz koje sam provukla konopac pričvršćen čvorom i dodatno ga s vrućim ljepljivom pričvrstila za drveni štap. Pokretanje glave lijevo i desno pomaže boljem gestikuliranju lutaka i olakšalo je izradu fotografija.

Slika 5: Prvi korak u izradi tijela lutke korištenjem plastične boce, drvenog štapa i konopca

Slika 6: Konačni oblik tijela lutke Kornelije oblijepljenog spužvom, prije izrade kostima

Slika 7: Konačni oblik tijela snagatora Silvija, glava spojena na tijelo koje je obloženo spužvom prije oblačenja kostima

3.3. PROCES IZRADA ŠAKA

Mogućnost pokretanja cijele ruke i šaka je vrlo važan kod animacije lutke. Zato sam tome posvetila dodatnu pažnju, imajući na umu da ću lutke namještati u razne poze koje će morati dočarati određene situacije. Konture šaka u rukavici sam napravila od žice sa malo dužim završetkom tako da mogu kasnije učvrstiti na konopac, zatim sam ih obložila sa aluminijskom folijom i na kraju s posebnom ljepljivom trakom. Zadnji korak pri izradi šaka je kaširanje.

Slika 8,9,10: Prikaz procesa izrade šaka

3.4. IZRADA KOSTIMA

Za izradu kostima Kornelije sam pronašla raznobojne ostatke tkanina, većim dijelom zavjesa, zatim sam izradila dvije vunene loptice, i izrezala više aplikacija u obliku srca crvene i plave boje. Sve sam iskrojila i sašila šivaćom mašinom. U porub materijala smješten oko vrata sam uvela elastičnu vrpču radi mogućnosti zatezanja vrpce nakon odijevanja kostima.

Slika 11: Na tkaninu zavjese našivene aplikacije

Slika 12: Konačni izgled haljinice

Za izradu kostima Silvija namjerno sam izabrala nježnu ružičastu boju u kombinaciji s mornarskom dugmadi nastojeći odjećom jače naglasiti oprečnost između njegovog karaktera i izgleda.

Slika 13: Ružičasta tkanina

Slika 14: Modro mornarsko dugme

Slika 15: Konačni izgled Kornelije

Slika 16: Konačni izgled Silvija

3.5.PROCES IZRADE PAPIGE PATRICIJE I JAZAVČARA JURICE

Papiga Patricija je zamišljena kao glasna i temperamentna, koja je prava družica Silviju i potiče ga na promjene.

Jazavčar Jurica je zamišljen kao nježan i tužan pas, koji se sam nikad ne bi odlučio na promjenu, u tome mu je pomogla Kornelija. Jako voli djecu i obožava kada ga se miluje i češka.

Slika 17: Kalup od plastelina za papigu

Slika 18: Kalup od plastelina za psa

Slika 19: Konačni izgled Patricije

Slika 20: Konačni izgled Jurice

4.NASTAJANJE PRIČE

„Priče unose red u kaos suvremenog života, daruju nam predvidljivost umjesto neizvjesnosti, ritam i strukturu.“

(V. Velički, 2013:11)

„...kratke priče u kojima je naizgled sve jednostavno, no osmišljenim stilističkim postupcima i jezičnom osviješćenošću stvaraju čitav sklop značenja koja dočaravaju atmosferu u malim potezima.“

(D. Zalar, 2014:40)

Kao što sam prije spomenula osnovni oblik priče proizašao je spontano, ali to nipošto ne znači da je priču bilo lako napisati. Nešto što je pri prvom čitanju zvučalo dobro, već drugi put nije bilo tako. Vaganje svake riječi i razmišljanje o tome je li tekst predug ili možda prezahtjevan obzirom na čitatelje kojima je namijenjen oduzelo je dosta vremena. Pričom je obuhvaćeno više ranjivih skupina, s jedne strane Kornelije, a koja ne može ostvariti svoju želju isključivo zbog svog spola, a i sto tako i Silvijo nailazi na nerazumijevanje svoje okoline gdje nisu česti snagatori u ružičastoj majci s knjigom u ruci. U slikovnici je dotaknuta i aktualna tema o pravima životinja. Konačno definiran tekst je nastao u suradnji s kolegicom knjižničarkom Đurđicom Križanić Delač.

5.OBLIKOVANJE KONCEPTA SLIKOVNICE

Koncept slikovnice je obuhvatio izradu sinopsisa, napisanu priču, odabir slova tj. tipografiju koja će biti korištena u samoj slikovnici i posljednje, ali ne i najmanje važno - dizajn korica i naslovne stranice koji bi trebao privući potencijalne čitatelje.

5.1.SINOPSIS

Klaunesa i snagator zajedno sa svojim ljubimcima, papigom i psićem, žele promijeniti život kakav im drugi nameću. Rješenje pronalaze u knjižnici, mjestu opuštenosti, veselja i kreativnosti

5.2.PRIČA

Glavni protagonisti priče su kalunesa Kornelija i snagator Silvijo sa svojim prijateljima - ljubimcima psom jazavčarom Juricom i papigom Patricijom. Nakon što Kornelija biva odbijena u mnogim cirkusima jer je ženskog roda oslobađa Juricu od neželjene uloge dresiranog psića u cirkusu. Na svom putu u gradskom parku susreću drugi dvojac, Silvija i Patriciju. Silvijo ispriča svoju tužnu priču neshvaćenog nježnog snagatora koji bi radije čitao nego pokazivao svoju snagu, a Patricija se požali kako joj je teško bilo na ulazu u zabavni park cijelog dana ponavljati iste riječi. Silvijo ih pozove da zajedno odu do knjižnice gdje on mora vratiti posuđenu knjigu. Dobra knjižničarka prepozna vještine naših junaka i pozove ih na suradnju. Svi oduševljeno pristanu.

5.3.GRAFIČKO OBLIKOVANJE I TIPOGRAFIJA

Tipografiju možemo definirati kao umijeće oblikovanja slova odabirom različitih veličina i oblika. Pravilni odabir slova uključivao je ponajprije definiranje dobi djece za koju je slikovnica namijenjena vodeći se činjenicom da se dječja percepcija mijenja i razvija. S obzirom da su tematika slikovnice i jednostavnost izraza namijenjeni prvenstveno za predškolsku djecu, izabrani font slova je jednostavan i blago zaokružen jer su djeci prirodnije oble od uglatih linija. Vođena istim promišljanjem sugerirala sam grafičkoj urednici da fotografija treba biti smještena jednako na svakoj stranici, jasno odvojena od teksta s jednim malim izuzetkom, iz okvira fotografije izlaze jednim dijelom likovi Kornelije i Silvija. S obzirom da smo isprobali i drugačiju varijantu gdje su likovi u okviru, ova nam se učinila puno prirodnijom.

5.4.DIZAJN KORICA I NASLOVNE STRANICE

Odabirom privlačne crvene boje koja asocira na cirkuski šator koji se više puta spominje i važan je za priču, nadala sam se privući pogled potencijalnih čitača. Četvrtasti prozorčić koji povezuje korice s naslovnicom i uokviruje glavne protagoniste najmarkantniji je detalj na naslovnici.

5.5.CILJ SLIKOVNICE

Kroz likove koje djeca ne susreću često u svakodnevnom životu (likovi iz naslova i njihovi ljubimci psić i papiga), slikovnica govori o važnosti dobre inicijative i čitanju koje može promijeniti život.

5.6.TISAK

Slikovnica je tiskana u vlastitoj nakladi i od veljače 2021. nalazi se na policama narodnih knjižnica diljem Hrvatske.

6.PROMOCIJA SLIKOVNICE

Za slikovnicu „Klaunesa i snagator“ snimljena je i virtualna pričaonica u sklopu ciklusa „Verkova virtualna pričaonica“ Dječje knjižnice Marina Držića, a ostvarene su i tri izložbe slikovničkih ilustracija u Dječjoj knjižnici Marina Držića, u Knjižnici Savica i u Knjižnici Augusta Cesarca. U narednom razdoblju dogovorena je izložba u Knjižnici Ivana Gorana Kovačića, a očekuje se i u Knjižnici Marija Jurić Zagorka i nekim drugim zagrebačkim knjižnicama tijekom jeseni. Još valja spomenuti QR kod koji vodi do „Virtualne pričaonice- Klaunesa i snagator“ otisnut na unutrašnjosti korica slikovnice, koji može očitati svaki vlasnik mobitela s fotoaparatom i pristupom internetu koji ima instaliranu aplikaciju za čitanje QR kodova. Jedno je sigurno, svakodnevno se prepoznaje potencijal QR kodova i svakim danom su sve popularniji u svakodnevnoj upotrebi, zbog brzine i mogućnosti pohrane.

6.1.VIRTUALNA PRIČAONICA

Projekt „Verkova virtualna pričaonica“ zaživio je tijekom 2020. godine. Zbog zabrane okupljanja djece u dječjoj igraonici Dječje knjižnice Marina Držića, koja je posljedica uvođenja epidemioloških mjera, ukazala se potreba za virtualnim susretima s djecom. Uz dozvolu autora slikovnica snimljeno je više kratkih filmova, gdje je lutak Verko narator koji čita priču iz slikovnica, a snimljena je animirana radnja gdje su lutke glavni junaci.

Snimajući virtualne pričaonice pa tako i virtualnu pričaonicu „Klaunesa i snagator“ osvijestili smo koliko faktora mora biti uključeno, između ostalog zvuk i montaža koji su od presudne važnosti. Film je snimljen zajedničkim snagama mladog entuzijasta Mislava Matijevića koji je odgovoran za zvuk i kameru, kolegice knjižničarke Đurđice Križanić Delač i mene.

Poveznica na Youtube kanal: <http://www.kgz.hr/hr/dogadjanja/verkova-virtualna-pricaonica/56521>

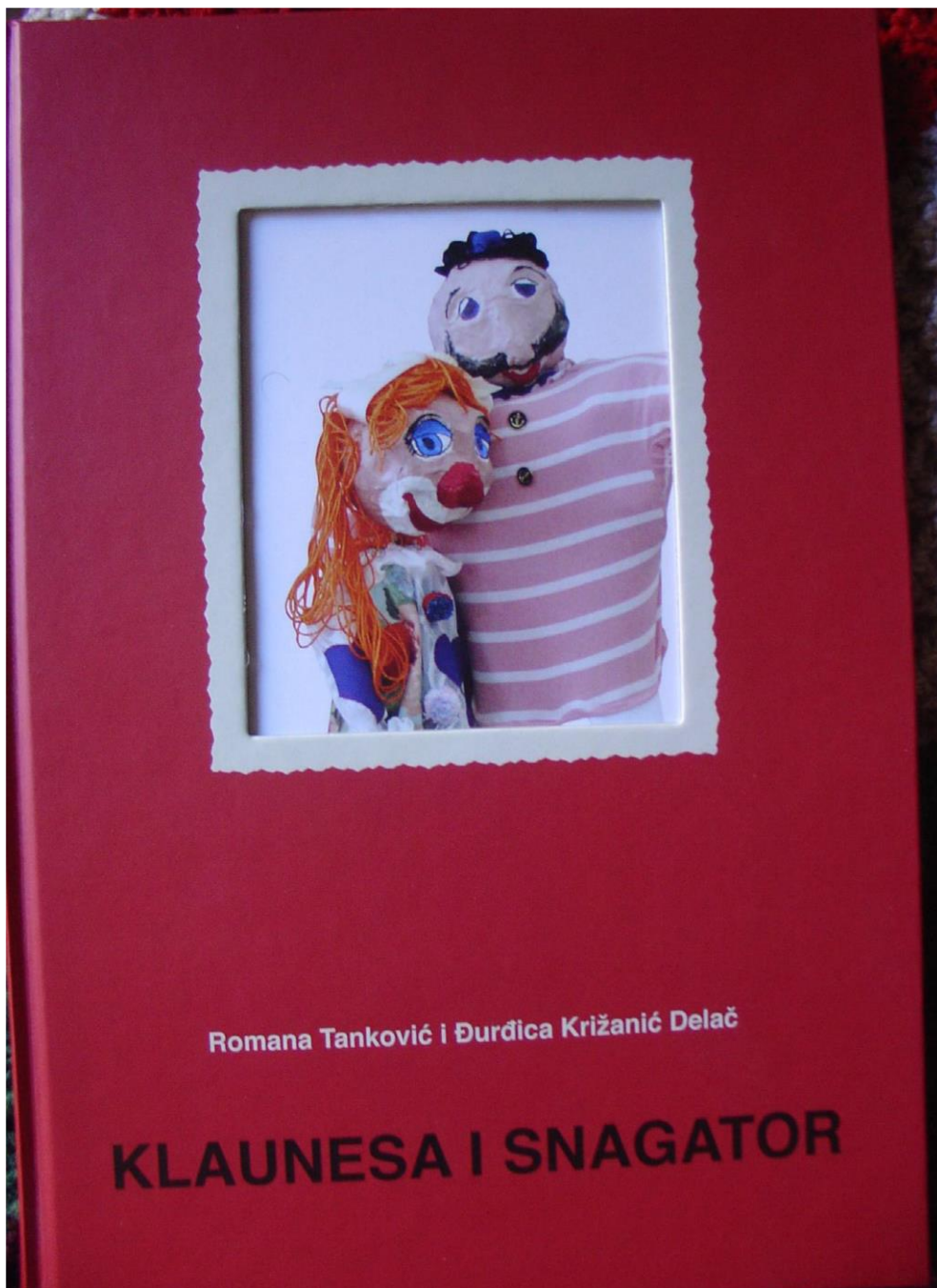
Time je slikovnica dobila i animaciju, te postala dostupnom i djeci koja nisu u mogućnosti vidjeti Izložbu, niti doći u knjižnicu. Isto tako je i kod te populacije djece potaknuto čitanje i posudba knjižnične građe.

Slika 21: Klaunesa Kornelija ulazi u cirkus

Slika 22: Razočarna Kornelija odlazi iz cirkusa

Slika 23: Naslovnica slikovnice

Slika 24: Izložba lutaka i uvećanih fotografija ilustracija iz slikovnice, izložbeni prostor Dječje knjižnice Marina Držića

Slika 25: Predstavljanje autora slikovnice na prednjem dijelu izložbenog prostora Dječje knjižnice Marina Držića

Slikovnica je ponuđena u druge knjižnice, ne samo Grada Zagreba, već i diljem hrvatskih gradova (Pula, Split, Zadar, Koprivnica, Karlovac, Rijeka, Požega, Varaždin, Slavonski Brod itd.). Odaziv je bio jako velik i izložba je počela putovati. Najprije je upriličena u Knjižnici Savica od 15. 04. do 15. 05. 2021. Izložbeni prostor u Knjižnici Savica integriran je u prostore knjižnice, pa je izložba tako i postavljena, u dječjem odjelu knjižnice.

Slika 26: Predstavljanje autora na zidu unutar Knjižnice Savica

Slika 27: Ilustracije iz slikovnice pozivaju djecu na čitanje u Knjižnici Savica

Nakon ovih dviju izložaba, slijedila je izložba u Knjižnici Augusta Cesarca, koja je počela 15. 05. 2021. i trajat će do 15. 06. 2021. Izložba je postavljena tako da se ilustracije vide iz unutrašnjosti knjižnice, kao i izvanjskoga prostora.

Slika 28: Pogled na izložbu iz unutrašnjosti Knjižnice Augusta Cesarca

Slika 29: Pogled na izložbu iz vanjskog prostora pred Knjižnicom Augusta Cesarca

Uvećane fotografije ilustracija slikovnice poslužile su za putujuću izložbu koja se još uvijek odvija u različitim prostorima dječjih odjela Knjižnica grada Zagreba, kao dodatna promocija slikovnice. Knjižnica je u slikovnici, virtualnoj pričaonici i na putujućoj izložbi djeci prikazana kao poželjno mjesto za posjet, gdje vlada opuštenost, veselje i kreativnost.

Slika 30: Sučelje Verkove virtualne pričaonice

Slika 31: Verko s glavnim protagonistima priče

7.ZAKLJUČAK

„Logika priče logika je života koji uvijek ima svoje uspone i padove....Priče nas stavljaju pred različite životne scenarije i uvode nas u logiku života. Pokazuju nam njegove oblike, tijek, rukavce, ponore, uzlete, smisao. K tome, pružaju nam priliku da na trenutak zastanemo, promatramo, razmislimo što nam sve više nedostaje u svakodnevnom životu.“

(I. Bašić, 2019:26)

Na ovom putovanju od početne zamisli do same materijalizacije slikovnice nametnula su mi se mnoga pitanja. Jedno je od njih bilo je li moja zamisao vrijedna realizacije te hoću li uspjeti, oblikujući karakterne osobine glavnih likova, prenijeti iste čitateljima.

Slikovnica „Klaunesa i snagator“ umjetnički je izraz želje da djeci približim knjižnicu na zanimljiv način, čime bi se pridonijelo razvoju kulture čitanja kao aktivnosti ispunjene zadovoljstvom. Slikovnica, istovremeno likovno i književno umjetničko djelo, razmatra se na kolegijima iz dječje književnosti na Učiteljskom fakultetu, stoga je ovaj ostvaraj istovremeno i istraživanje izražajnih mogućnosti posve autohtonog žanra u književnosti za djecu. Treba k tome naglasiti da na hrvatskoj autorskoj sceni nisam zamijetila mnogo lutkarskih i fotografskih slikovnica. U rijetkim takvim primjercima obično se fotografija lutke kombinira s crtežima. U ovoj slikovnici riječ je o fotografijama lutaka u stvarnim okruženjima.

Tek u procesu nastajanja slikovnice osvijestila sam koliko čimbenika i sastavnica treba uskladiti. Potreban je veliki prethodni trud, jer treba izraditi lutke, osmisliti njihovu priču, postaviti ih u interijere i eksterijere u kompozicijski sklad. Vodeći se ljubavlju prema knjizi i iskustvom u radu s djecom ispričala sam jednostavnu priču o likovima koje djeca neće baš sresti u svakodnevnome životu, i o dvjema životinjama koje su omiljene kao kućni ljubimci. Na taj sam način željela postići da slikovnica već i samim izborom likova privuče djecu koja posjećuju knjižnice. Promociji slikovnice pridonijela je Virtualna pričaonica „Klaunesa i snagator“, realizirana u sklopu programa Dječje knjižnice Marina Držića nazvanoga Verkova virtualna pričaonica, te putujuća izložba lutaka i fotografija iz slikovnice.

Rad u narodnoj knjižnici omogućio mi je da pridonosem popularizaciji slikovnice te da direktno pratim učinak promocije slikovnice na promicanje čitanja i razvijanja ljubavi prema knjizi i čitanju. Ovaj završni rad zaokružuje cijeli projekt u pismenom obliku, jer objedinjuje sve njegove sastavnice i razine, prikazujući ih kao smislenu cjelinu.

8. LITERATURA

1. Martinović, I., Stričević, I. (2011.) Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. *Libellarium : časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova*, Vol. 4 No. 1, 39-63. <https://hrcak.srce.hr/92392>
2. Crnković, M., Težak, D. (2002.) *Povijest hrvatske dječje književnosti : od početka do 1955. godine*. Zagreb: Znanje.
3. Zalar, D., Schloser, V., Boštijančić, M. (2002.) *Slikovnica i dijete : kritička i metodička bilježnica*. Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga.
4. Štanger-Velički, V. (2014.) *Pričanje priča - stvaranje priča : povratak izgubljenomu govoru*. Zagreb: Alfa.
5. Aladrović Slovaček, K. (2018.) *Kreativne jezične igre*. Zagreb: Alfa.
6. Zalar, D. (2014.) *Potjehovi hologrami : studije, eseji i kritike iz književnosti za djecu i mladež*. Zagreb: Alfa.
7. Bašić, I. (2019.) *Što je smisao nastave književnosti*. Zagreb: Balans centar za logopedagogiju i biblioterapiju.